

LA JETÉE VE ONİKİ MAYMUN, YA DA TRAVMANIN MODERNLİĞİ VE POSTMODERNLİĞİ

LA JETÉE AND TWELVE MONKEYS OR MODERNITY AND POSTMODERNITY OF TRAUMA

Aydın Polatkan, İstanbul Teknik Üniversitesi

Özet

"*La Jetée ve Oniki Maymun, ya da Travmanın Modernliği ve Postmodernliği*" adlı çalışmanın içeriğini, C. Marker'ın 1962 tarihli deneysel yapıtı *La Jetée* ve T. Gilliam'ın 1995 tarihli filmi *Oniki Maymun*'unun karşılaştırılması oluşturmaktadır. Her iki eser de çarpıcı farklılıklara sahip olup, yakın tarihli olan ikincisinin ilkinden esinlendiğinin yönetmeni tarafından açıkça belirtilmesi, öykülerinin benzer oluşu, yapımların tasarım açısından irdelenmelerini gündeme getirmiştir. Karşılaştırma, teknik açıdan, imge ve mekan üretimi, bu üretimlerin temel nitelikleri doğrultusunda biçimlendirilmiş, herhangi bir kuram veya analitik yöntemin ortaya koyduğu esaslardan ziyade, yapıtların kendilerini ve öykülerini nasıl ortaya koyduklarına odaklanılmıştır.

Çalışma süresinde yapımların Modernizm ve Postmodernizm olarak adlandırılan kavramlara ait bazı temel motivasyonları, göstergeleri içerdikleri fark edilmiş, sunum yapısal olarak şekillendirilirken bu ilişkiler göz önüne alınmıştır; ancak bu iki kavramla ilgili bilgikuramsal irdemenin son yirmi yılda neredeyse entelektüel bir oyun haline getirildiği göz önüne alınmış ve bundan kaçınılmıştır. Kesin bir sonuca sunum dahilinde varılmamış, izleyici\dinleyicinin kendi çıkarımını oluşturması beklenmiştir.

Anahtar Kelimeler;

Twelve Monkeys, La Jetée, Chris Marker, Terry Gilliam, Modernlik, Postmodernlik, Lebbeus Woods, Bellek, Travma, Nevroz, Saplantı, Modern Mimarlık, Postmodern Mimarlık

Abstract

The aim of the presentation, titled as "*La Jetée and Twelve Monkeys or Modernity and Postmodernity of Trauma*", is to compare C. Marker's experimental 1962 production *La Jetée* and T. Gilliam's 1995 movie *Twelve Monkeys*, which both have remarkable differences. As it was mentioned that *Twelve Monkeys* is inspired by *La Jetée*, and their story do not differ much, they have been questioned in terms of post production, or designed production. The comparison is focused on technics, some powerful image, space definitions and their characteristics. The ethic is based on how the works are exhibiting themselves, rather than a theory or a definite system of analysis.

As it was noticed that the works exhibit some kind of incarnation and motives which belong to the concepts of Modernism and Postmodernism, the presentation is structured through this notification; however, it is avoided to get into the epistemology of either Modernism or Postmodernism, as both of them have been tortured well intellectually for the last twenty years. A strict conclusion does not appear, with such a hope that the audience\reader will develop his\her own.

Keywords; *Twelve Monkeys, La Jetée, Chris Marker, Terry Gilliam, modernism, postmodernism, Lebbeus Woods, memory, trauma, neurosis, obsession, modern architecture, postmodern architecture*